

Ministerstvo zdravotnictví informuje o zvýšeném výskytu spalniček v České republice

K 6. dubnu 2018 bylo v České republice hlášeno celkem 70 případů spalniček. Nejvíce onemocnění evidujeme na území hlavního města Prahy (48 případů), dále ve Středočeském (10 případů), Libereckém (5 případů), Jihomoravském (3 případy), Pardubickém (2 případy), Plzeňském (1 případ) a Královéhradeckém kraji (1 případ). Jedná se o zvýšený výskyt onemocnění spalničkami. Vývoj další epidemiologické situace ve výskytu spalniček v ČR je obtížné jednoznačně předjímat, lze však předpokládat vzestupný trend. Tento stav plně odpovídá vývoji epidemiologické situace ve výskytu spalniček v celé Evropě.

„Na letošní zvýšené nemocnosti spalničkami se výrazně podílí import z Ukrajiny, odkud pochází zatím 21 případů. Dále se jedná o nákazu vzniklou, buď v epidemiologické souvislosti s již potvrzeným onemocněním spalničkami, anebo jde o výskyt spalniček u osob, kterým byla podána pouze jedna dávka vakcíny, nebo které nebyly očkované vůbec. Nutno poznamenat, že z celkového počtu 70 případů spalniček nebylo proti této infekci očkováno 39 osob,“ uvedla hlavní hygienička ČR Eva Gottvaldová. Z celkového počtu hlášených případů spalniček je nejvyšší nemocnost pozorována ve věkové skupině dětí od jednoho do čtyř let věku.

„Spalničky patří mezi nejvíce nakažlivé infekce. Šíří se velmi snadno vzdušnou cestou. K přenosu dochází kapénkami, nebo bezprostředně kontaminovanými předměty, vzácně se šíří i vzduchem. K šíření onemocnění napomáhají i neočkované osoby. Ideální pro dosažení kolektivní imunity je minimálně 95% proočkovanost dvěma dávkami vakcíny proti spalničkám. Poklesne-li proočkovanost a dojde-li k nahromadění neočkovaných osob v určitém kolektivu nebo regionu, vznikají vhodné podmínky pro šíření viru spalniček v populaci,“ upozorňuje Eva Gottvaldová.

Z výsledků každoročně prováděné administrativní kontroly proočkovanosti orgány ochrany veřejného zdraví v ordinacích pediatrií vyplývá, že procento proočkovanosti proti spalničkám v posledních letech v České republice klesá. **„V současné době je proočkovanost české populace kolem 90 %, což není dostatečné a může to být jeden z důvodů současného zvýšeného výskytu spalniček u nás,“** uvedl náměstek pro zdravotní péči Roman Prymula. Důvodem klesající proočkovanosti může být, obdobně jako v některých jiných zemích Evropy, v posledních letech obecně zaznamenávaný nárůst počtu odpůrců očkování. **„Mezi lidmi se o očkování šíří celá řada mýtů, které se snažíme neustále vyvracet, jako například souvislost očkování proti spalničkám s autismem. Významné vědecké**

studie ale jasně prokázaly, že tato souvislost neexistuje,“ upozornil náměstek Roman Prymula. Očkování proti spalničkám je v České republice součástí očkovacího kalendáře a je pro děti povinné. První dávka se podává nejdříve první den třináctého měsíce po narození dítěte, nejpozději však do dovršení osmnáctého měsíce věku dítěte. Podání druhé dávky očkovací látky proti spalničkám, zarděnkám a příušnicím se provádí od dovršení pátého roku věku dítěte do dovršení šestého roku věku dítěte.

Ministerstvo zdravotnictví o významu očkování veřejnost informuje průběžně, zejména prostřednictvím svého webu a médií. S cílem předat veřejnosti maximum informací, pracuje ministerstvo ve spolupráci s odbornou společností na vzniku speciálního portálu pro pacienty, který bude mimo jiné věnován také osvětě a informacím o očkování. Ministerstvo také nabádá praktické lékaře, aby své pacienty aktivně o očkování informovali a snažili se vyvracet mýty, které v české společnosti kolují. V současné době, kdy je zvýšen výskyt spalniček, ministerstvo praktickým lékařům doporučuje zvýšit pozornost na jejich příznaky tak, aby se případy výskytu zachytily co nejdříve. Protože nejohroženější skupinou obyvatelstva jsou děti do čtyř let, je třeba, aby rodiče očkování svých dětí věnovali pozornost a spolupracovali se svými pediatry.

Spalničky patří mezi nejzávažnější virová onemocnění především dětského věku. Nákaza se však nevyhýbá ani dospělým osobám. Závažnost onemocnění spalničkami je podmíněna poměrně častým výskytem komplikací, především v podobě zánětů plic, průdušek, středního ucha či centrálního nervového systému. Spalničky, jejichž původce se přenáší z člověka na člověka vzduchem, jsou zařazeny do skupiny nejnakažlivějších infekčních nemocí. Původcem nákazy je virus spalniček ze skupiny paramyxovirů. Inkubační doba, tedy čas, který uplyne od nakažení člověka do objevení se prvních příznaků nemoci, činí u spalniček v průměru 10 dní. Klasický průběh spalniček připomíná ve svém začátku nachlazení. Nakažený člověk má rýmu, kašel, zanícené oční spojivky a trpí světloplachostí. Postupně dochází ke zvyšování tělesné teploty a vzniku šedobělavých skvrn s červenými okraji na vnitřní sliznici tváří. V dalším období nemoci dosahuje teplota svého vrcholu a v této fázi se na kůži těla, nejprve za ušima, pak na tváři, trupu a posléze i na končetinách, objevuje typická splývavá vyrážka červené až červenohnědé barvy. Zdrojem nákazy je vždy nakažený člověk v počátečním stadiu nemoci, kdy ještě nedošlo k výsevu typické spalničkové vyrážky. Po překonání spalniček je člověk vůči této nákaze celoživotně chráněn.

Očkování proti spalničkám se ve světě rozšířilo v šedesátých letech 20. století. V České republice bylo pravidelné očkování proti nákaze spalničkami zavedeno v roce 1969, nejdříve 1 dávkou a od roku 1975 dvěma dávkami vakcíny.

Více informací lze nalézt:

<https://ecdc.europa.eu/en/measles>

http://www.mzcr.cz/Verejne/dokumenty/vyskyt-a-riziko-prenosu-spalnicek-v-evrope_15258_5.html

<http://www.szu.cz/tema/prevence/spalnicky>

